



СТАРОВИННІ ТАНЦІ

в перекладі
для домри (мандоліни)
і фортепіано
Бориса МІХЄЄВА

Харків 2024

**ОБЛАСНИЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ КУЛЬТОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СТАРОВИННІ ТАНЦІ

**в перекладі
для домри (мандоліни)**

і фортепіано

Бориса МІХЄЄВА

Харків 2024

УДК 786.8.087.5(075.8)
ББК 85.954.7-058.2Я73-1
Г 65

*Схвалено Методичною радою
Обласного навчально-методичного центру
підвищення кваліфікації працівників
культосвітніх закладів*

*Старовинні танці в перекладі для домри (мандоліни) і фортепіано
Бориса Міхеєва /Харків : ОНМЦПК, 2024. 16 с./*

Укладач:

МІХЄЄВ Б.О. — професор кафедри народних інструментів України Харківського національного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського, заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки композиторів України

В основі розвитку здобувачів мистецької освіти, зокрема класу струнних народних інструментів, лежить навчальний педагогічний репертуар. Проблема підбору українського педагогічного репертуару сьогодні залишається достатньо актуальною.

До даного збірника увійшли три танці /пантоміма, менует, контрданс/ для струнного оркестру В. А. Моцарта та Менует Дж. Больцони в перекладі для чотириструнної домри (мандоліни) і фортепіано Бориса Міхеєва.

Борис Міхеєв, знаний музикант, композитор, корифей домрової школи України пропонує свої перекладення відомих творів до поповнення, розширення та збагачення репертуару виконавців на чотириструнній домрі (мандоліні).

Вміщені в збірнику твори можна рекомендувати учням, які навчаються в класах домри (мандоліни) мистецьких шкіл, студентам мистецьких коледжів та широкому колу виконавців.

Відповідальна за випуск **Гончарова О.М.**, методист Обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації працівників культосвітніх закладів

Комп'ютерний набір нотного тексту: **Даниленко Л.В.**

© Міхеєв Б.О.2024
© ОНМЦПК 🎵 2024

ПЕРЕДМОВА

До збірника «Старовинні танці» увійшли перекладення Бориса Міхєєва для чотириструнної домри /мандоліни/ і фортепіано творів В.А. Моцарта «Три танці» /пантоміма, менует, контрданс/ та Джовані Больцони «Менует», що були створені для виконання струнним оркестром.

Танці завжди посідали особливе місце в житті суспільств і в житті людей. Про танці писали книги, робили вистави у театрі, виставки в музеях, знімали кінострічки, перекладали для виконання різними інструментами.

У сучасного інструменту «домра» значно розширився жанровий діапазон, технічні та виразові прийоми виконавства, в ньому поєдналися академічні традиції з народно-фольклорними мотивами.

Перекладати твори не легко, бо цей процес несе в собі серйозну відповідальність. До його мети входить і пошук характерних оригіналу звучань і перспектива поліпшення арсеналу музичних відтінків домри новими прийомами виразності. Перекладення старовинних європейських танців не виключення.

Борис Міхєєв неодноразово в своїй творчості звертався до перекладень різних музичних творів для домри, виводячи інструмент на новий рівень професійного виконавства.

Знайомство з музикою старовинних європейських танців дасть можливість виконавцю поглибити уявлення про виразність музики, її здатність передавати різні почуття людини; подовжить формувати виконавчі та слухацькі навички, розвиватиме творчі здібності, емоційність та художньо-естетичний смак.

Кілька визначень зі словників щодо танців, що використовуються в збірнику.

Історичні або **старовинні європейські танці** – танці, що стали популярними в XVII–XIX століттях, і вийшли за межі національних танців (стали міжнародними). Їх широко використовували на європейських балах.

Менует (французьке *menuet* – маленький крок) – французький танець, що складався з поклонів та присідань, що виконується плавно і граціозно. Для нього характерний тридольний розмір (3/4) і помірний такт.

Контрданс (французьке *contredanse*, від англійського *country dance* – сільській танець) – старовинний англійський народний танець. У контрдансі пари танцюють одна навпроти іншої, а не одна за одною, як у кругових танцях. Характерні музичні розміри 2/4, 6/8.

Пантоміма (від грецького – мімічний актор) – вид сценічного мистецтва, в якому художній образ створюється за допомогою міміки, жестів, пластики тіла, танцю тощо.

Розрізняють такі різновиди пантоміми:

танцювальна – відбулася з культури первісного суспільства, збереглася в танцях багатьох народів;

класична – з видовищ древньої Греції й Рима, з'єднує дію, музику, вірші;

акробатична – прийшла зі східного театру, сполучається зі стрибками, жонглюванням;

ексцентрична – будується на комічній ситуації з використанням гротескового реквізиту.

Три танці Пантоміма

В. А. Моцарт
перекладення Б. Міхеєва

Allegretto

pizz.

Measures 1-4 of the piece. The right hand starts with a plucked (pizz.) chord. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and quarter notes in the left hand.

Measures 5-8. Measure 5 is marked *мед.* (ritardando). The right hand has a melodic line with slurs and accents. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern. Dynamics include *p* and *mp*.

Measures 9-12. Measure 9 is marked *мед.* (ritardando). The right hand has a melodic line with slurs and accents. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern. Dynamics include *p* and *mp*.

Measures 13-16. Measure 13 is marked *мед.* (ritardando). The right hand has a melodic line with slurs and accents. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern. Dynamics include *mp* and *p*. The piece ends with a double bar line and the word **Fine**.

17

mf *f* *f* *f* 8va-1

21

mf *p* *f* *f* 8va-1

25

D.C. al Fine

mf *f* *mf* *mf*

Менуэт

В. А. Моцарт
перекладення Б. Міхеєва

The first system of the Minuet consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in treble clef, and the bottom in bass clef. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is 3/4. The piece begins with a forte (*f*) dynamic. The first four measures feature a melody in the treble clef with eighth notes and slurs, while the piano accompaniment consists of chords in the treble clef and a bass line in the bass clef. The final measure of the system contains a triplet of eighth notes in both the treble and bass clefs, marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

The second system of the Minuet consists of three staves. It begins with a measure number '5' above the first staff. The melody in the treble clef continues with eighth notes and slurs. The piano accompaniment in the bass clef features a steady eighth-note pattern. A double bar line with repeat dots appears after the fourth measure. The dynamic is mezzo-forte (*mf*).

The third system of the Minuet consists of three staves. It begins with a measure number '11' above the first staff. The melody in the treble clef continues with eighth notes and slurs. The piano accompaniment in the bass clef features a steady eighth-note pattern. A triplet of eighth notes appears in both the treble and bass clefs, marked with a forte (*f*) dynamic.

16 **Fine** **Trio**

Musical score for measures 16-22. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The vocal line begins with a whole note rest, followed by a double bar line and a repeat sign. The piano accompaniment starts with a piano (*p*) dynamic. The piano part features a melody in the right hand and a bass line in the left hand, with some arpeggiated figures. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

23

Musical score for measures 23-27. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The vocal line begins with a whole note rest, followed by a double bar line and a repeat sign. The piano accompaniment starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The piano part features a melody in the right hand and a bass line in the left hand, with some arpeggiated figures. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

28

Musical score for measures 28-31. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The vocal line begins with a melody, followed by a double bar line and a repeat sign. The piano accompaniment starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The piano part features a melody in the right hand and a bass line in the left hand, with some arpeggiated figures. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

D.C. al Fine

D.C. al Fine

Контрданс

В. А. Моцарт
перекладення Б. Міхеєва

Allegro

f *mf*

Allegro

f *mf*

This system contains measures 1 through 5 of the piece. It features a treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature (C). The music is in a 2/4 time signature. The first system has a dynamic marking of *f* (forte) at the beginning and *mf* (mezzo-forte) later. The second system also has a dynamic marking of *f* at the beginning and *mf* later. The piano part consists of chords and single notes in the bass line.

6

f *mf*

f *mf*

This system contains measures 6 through 11. It features a treble clef with a key signature of three sharps and a common time signature. The music is in a 2/4 time signature. The first system has a dynamic marking of *f* at the beginning and *mf* later. The second system also has a dynamic marking of *f* at the beginning and *mf* later. The piano part consists of chords and single notes in the bass line.

12

f *p*

f *p*

This system contains measures 12 through 17. It features a treble clef with a key signature of three sharps and a common time signature. The music is in a 2/4 time signature. The first system has a dynamic marking of *f* at the beginning and *p* (piano) later. The second system also has a dynamic marking of *f* at the beginning and *p* later. The piano part consists of chords and single notes in the bass line.

18

Musical score for measures 18-23. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has three sharps (F#, C#, G#). Measure 18 starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. Measure 19 has eighth notes D5, E5, F#5, G5, and A5. Measure 20 has quarter notes B4, A4, G4, and F4. Measure 21 has a half note G4 with a sharp sign above it. Measure 22 has quarter notes A4, B4, and C5. Measure 23 has eighth notes D5, E5, F#5, and G5, followed by a trill on G5. Dynamics include *f* in measures 19, 20, and 23. There are slurs and accents over the eighth notes in measures 19 and 23.

24

Musical score for measures 24-29. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The key signature has three sharps. Measure 24 starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. Measure 25 has eighth notes D5, E5, F#5, and G5. Measure 26 has a whole rest. Measure 27 has a whole rest. Measure 28 has a whole rest. Measure 29 has a half note G4. Dynamics include *f* in measures 24, 25, and 29, and *p* in measure 26. There are slurs and accents over the eighth notes in measures 24 and 25.

Musical score for measures 30-35. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The key signature has three sharps. Measure 30 has eighth notes D5, E5, F#5, and G5. Measure 31 has a whole rest. Measure 32 has a whole rest. Measure 33 has a whole rest. Measure 34 has a whole rest. Measure 35 has a whole rest. Dynamics include *p* in measure 33. There are slurs and accents over the eighth notes in measure 30.

Musical score for measures 36-41. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The key signature has three sharps. Measure 36 has a whole rest. Measure 37 has a half note G4. Measure 38 has a half note A4. Measure 39 has a half note B4. Measure 40 has a half note C5. Measure 41 has a whole rest. Dynamics include *f* in measures 37, 38, and 39. There are slurs and accents over the notes in measures 37, 38, and 39.

Менуэт

Дж. Больцони
перекладення Б. Міхеєва

Tempo di Minuetto comodo

First system of the musical score. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The tempo is marked "Tempo di Minuetto comodo". The first staff begins with a dynamic marking of *p con dolcezza*. The second and third staves begin with a dynamic marking of *p*. The music features various articulations such as slurs, accents, and fingerings (e.g., 4, 0, 4).

Second system of the musical score, starting at measure 5. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature and time signature remain the same. The first staff has a dynamic marking of *pp*. The second and third staves also have a dynamic marking of *pp*. The music includes slurs, accents, and fingerings (e.g., 1, 4, 3, 3, 3, 0, 3).

Third system of the musical score, starting at measure 7. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature and time signature remain the same. The first staff has a dynamic marking of *poco rall.* and a tempo marking of *a tempo*. The second and third staves also have a dynamic marking of *poco rall.* and a tempo marking of *a tempo*. The system includes first and second endings, indicated by "1." and "2." above the staves. The first staff has a dynamic marking of *mp* and fingerings (e.g., 2, 0, 4, 1, 1). The second and third staves have a dynamic marking of *mp*.

10

0 0

1 1

12

1 4 2 3 I 1

p

16

a tempo

poco rall. *pp* *mp* *mp* *p*

1. 2. 1. 2.

20

24

28

32

36

p con dolcezza

p

40

pp *poco rall.* *mp*

pp *poco rall.* *mp*

44

47

p *poco rall.* *pp a tempo*

p *pp*

poco rall.

51 pizz. viol.

Violin I: *pizz. viol.*
 Dynamics: *p*, *mp*, *p*
 Fingerings: 0, 2, 1, 2, 4

56

Dynamics: *mp*, *p*
 Fingerings: 0, 2, 1, 2, 4, 4, 3, 2, 1, 3, 1, 2

61

Dynamics: *p*, *mp*
 Fingerings: 2, 1, 3, 2, 0, 1, 3, 1, 1, 2, 3, 4, 3, 1, 2, 4, 3, 1, 2, 4, 1

64 мед. IV

Tempo: *мед. IV*
 Dynamics: *p*, *pp*
 Fingerings: 4, 3, 3, 2, 3

З М І С Т

Передмова.....	3
В. Моцарт Пантоміма	5
В. Моцарт Менует.....	7
В. Моцарт Контрданс.....	9
Дж. Больцоні Менует.....	11

